

Det kongelige nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep

0030 Oslo

Vår ref:#130173/1 Deres ref:200604560 Oslo, 22. januar 2007

Innspill til Stortingsmelding om innovasjon

NITO er landets største fagorganisasjon for teknologer og ingeniører, med mer enn 56 000 medlemmer. NITO mener det er riktig av regjeringen å legge fram en stortingsmelding om innovasjon, og gir med dette vårt første innspill til dette arbeidet.

Ulike sektorer/bransjer

NITO har medlemmer fordelt på alle sektorer i norsk arbeidsliv, og trekker ikke frem spesifikke sektorer eller bransjer i denne sammenheng. NITO er opptatt av næringspolitiske spørsmål, både for å sikre medlemmene kvalifiserte arbeidsplasser og fordi Norge er avhengig av verdiskaping - både i offentlig og privat sektor - for å ivareta og utvikle velferden.

For å lykkes må vi organisere oss bedre enn konkurrentene, og arbeide mer effektivt. Det innebærer at vi må ligge i front på teknologi, både når det gjelder utvikling og anvendelse. Norge investerte stort i utdanning og forskning når vi bygget opp oljenæringen, finnene gjorde det samme da de bygde opp IKT-næringen. Utdanning og forskning er også avgjørende for eksisterende næringer. Norge må prioritere dette feltet kontinuerlig.

Innovasjonssystemet

Norge hevder seg godt i internasjonal konkurranse på mange områder. Dette illustreres bl.a. ved høy score og plasseringer i toppsjiktet i ulike konkurranseevnebarometre. Dette har etter NITOs syn blant annet med kulturen og arbeidsformen i norske bedrifter å gjøre; Ordnete forhold på arbeidsplassene, ansvarliggjorte arbeidstakere og gode samarbeidsrelasjoner mellom ulike sjikt i bedriftene. Dette verdsettes internasjonalt. Den skandinaviske samarbeidsmodellen fremmer etter NITOs syn innovasjonsevnen, og gir oss et konkurransefortrinn.

Videre har vi et fortrinn i høyt utdanningsnivå, som og bidrar til innovasjon. Potensialet i dette må utnyttes fullt ut – noe som bl.a. krever økt satsing på realfag. NITO ønsker at det utvikles en politikk som påvirker både utvikling og anvendelse av individuell og kollektiv kompetanse.

NITO mener og det er et stort potensial for bedre samspill mellom myndigheter, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og næringslivet. Arenaer for samspill og samarbeid mellom de ulike aktørene i innovasjonssystemet fremmer innovasjon. Det bør etter NITOs mening satses mer på å utvikle infrastruktur, som for eksempel regionale sentra for samarbeid. I tillegg mener NITO at satsingen på kommersialisering bør økes.

Hva kan myndigheter og næringsliv gjøre for å fremme innovasjon i norsk økonomi?

En hovedutfordring for næringslivet og næringspolitikken er å styrke evnen til omstilling og innovasjon. Forskning er utgangspunktet for å fremme kunnskapsbasert industriell vekst. Sett i forhold til andre land som vi naturlig bør kunne sammenligne oss med, er den nasjonale innsatsen innen FoU i Norge beskjeden, spesielt næringslivets andel. Forskningsmeldingen fra 2005 med ambisjon om å løfte norsk forskning opp på 3 % av BNP er positiv, men må følges opp i de årlige budsjettene. Det bør etter NITOs syn og legges fram en konkret opptrappingsplan for hvordan målsettingen om næringslivets FoU skal nås.

I Norge har Staten normalt tatt hovedansvaret og lederrollen i de langsiktige, grunnleggende forskningsprogrammene, hvor veien til kommersielle produkter kan være lang. Næringslivet har gjort det samme i de mer kortsiktige produktbaserte programmene. Staten har altså tatt ansvaret der markedet svikter i store prosjekter. Relativt små statlige bidrag til brukerstyrt forskning kan fungere som en risikoavlastning og være avgjørende for at slike prosjekt blir satt i gang. Det er NITOs oppfatning at denne typen forskningsprogrammer har vært nedprioritert når bevilgningene skal fordeles.

NITO mener at arbeidstakernes kompetanse er grunnleggende for enhver innovasjon. Det er derfor avgjørende at det settes av tilstrekkelig med ressurser til å vedlikeholde og forbedre kvaliteten på arbeidstakernes kompetanse. Myndighetene må i samarbeid med næringslivet sørge for at etter- og videreutdanningen styrkes og videreutvikles. EVU-reformens intensjon om en fortløpende faglig oppdatering og videreutvikling av norske arbeidstakere må følges opp med nødvendige ressurser.

Teknologiutvikling og produktivitetsvekst vil være helt avgjørende for verdiskapingen og dermed å sikring av velferden framover. Det er derfor avgjørende at den bebudede realfagssatsingen følges opp. Etter NITOs syn bør mulighetene til å velge bort realfag i videregående skole reduseres. Dessuten bør bevilgninger til forkurs – som gir flere studiekompetanse – økes. Samarbeidet mellom skole og næringsliv bør økes, bl.a. gjennom bedriftsbesøk og at teknologer og ingeniører besøker skoler og bidrar i opplæringen. Etter NITOs syn er det svært viktig å se politikk og tiltak for innovasjon i sammenheng med utdanningspolitikken. Jfr. Forum for realfag, hvor blant andre NITO deltar.

Tiltak og virkemidler som kan bidra til å øke innovasjonsevnen i norsk økonomi

Dette punktet er delvis omtalt ovenfor.

Bedrifter trenger både skatteincentiver av generell art og målrettede tilskuddsordninger.

Sistnevnte kan være programmer som er rettet mot grupper av bedrifter, hvor universiteter og institutter deltar for å adressere nye teknologiplattformer. Det etter NITOs syn viktig å sørge for at man i Norge har minst like gode rammevilkår for FoU som sammenliknbare land.

Generelle og selektive midler må utfylle hverandre, og tiltakene må innrettes slik at de bidrar til å øke næringslivets egen innovasjonssatsing. En stor andel av innovasjonen skjer med utgangspunkt i eksisterende virksomhet. Det er de beste prosjektene som bør utvikles, uavhengig av hvor de geografisk oppstår. NITO er opptatt av at satsingen på innovasjon ikke må få et for sterkt preg av regionalpolitikk.

NITO mener og det er grunnlag for en noe sterkere konsentrasjon av forskningsmidler. Norge må sørge for å være på topp på enkelte områder, og som et lite land har vi ikke ressurser til å bygge opp mange fagmiljøer i det internasjonalt toppsjiktet. Samtidig er det en balansegang, hvor det er viktig å ikke la konsentrasjonen gå for langt.

NITO vil peke på samarbeid mellom ingeniørhøgskoler og bedrifter på ulike steder i landet som et eksempel på tiltak som bidrar til innovasjon og økt verdiskaping. Denne type samarbeid burde det etter NITOs syn oppmuntres til å etablere mer av.

NITO ser frem til å komme med mer utdypende innspill senere i prosessen frem mot stortingsmeldinga.

Med vennlig hilsen

Marit Stykket
President

Gisle Frantzen Lie
Utredet

Telefon 22 05 35 82
gisle.frantzen.lie@nito.no

